

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen
klasyfikacyjnych z języka polskiego dla klas IV -VIII
Szkoła Podstawowa w Grojcu**

Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami jawności i sprawiedliwości z uwzględnieniem jego indywidualnych predyspozycji.

Ocenie podlegają: wiedza i umiejętności określone w podstawie programowej z języka polskiego.

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenianiu: kształtowanie języka przedmiotu, stopień zrozumienia podstawowych pojęć, rozwiązywanie problemów, praca na lekcjach, przygotowanie do lekcji, praca domowa, praca w grupie, stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych, aktywność dodatkowa – pozalekcyjna (konkursy, warsztaty), poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł, analiza wykorzystania różnych przekazów medialnych.

II. Zasady oceniania poszczególnych form:

Formy pisemne

Każda forma wypowiedzi jest oceniana według innych kryteriów, zależnych od formy wypowiedzi. Kryteria te każdorazowo nanoszone są na pracę uczniów.

W większości prac pisemnych przyjmuje się następujące kryteria oceny:

- realizacja tematu wypowiedzi (temat) – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, wypowiedź jest w całości na temat. Jeżeli praca jest nie na temat, uczeń otrzymuje 0 punktów, co skutkuje oceną niedostateczną,
- charakterystyczne cechy wypowiedzi – pojawienie się obowiązkowych elementów dla danej formy, konsekwencja wypowiedzi, logiczność zdarzeń, argumentacja wnikliwa, poparta przykładami itp.,
- kompozycja tekstu – zgodna z formą wskazaną w poleceniu, logiczność, spójność wypowiedzi, wyodrębnienie akapitów,
- poprawność językowa,
- ortografia,
- interpunkcja,
- estetyka – stosowanie akapitów, marginesów, przejrzystość pracy. W każdym z podanych kryteriów uczeń otrzymuje punkty, a suma tych punktów przekłada się na ocenę.

1.Prace klasowe - sprawdziany

- Ocenianie sprawdzianów odbywa się według systemu punktowo-procentowego.
- Prace klasowe są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i obejmują zakres materiału co najmniej z jednego działu.
- Uczeń ma prawo raz poprawić ocenę za pracę klasową. Poprawę może napisać tylko raz w ciągu 1 tygodnia od dnia otrzymania sprawdzonej pracy w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku nieobecności na sprawdzianie uczeń ma obowiązek napisania zaległego sprawdzianu w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
- Uczeń nieobecny w szkole tylko w dniu sprawdzianu pisze go na najbliższej lekcji.

2.Wypracowania i inne formy pisemne

- Wypracowania i inne formy pisemne, tj.: opowiadanie, rozprawka, opis dzieła sztuki, sprawozdanie, przemówienie, charakterystyka, recenzja, list (nieoficjalny, oficjalny, podanie, motywacyjny, otwarty) itp. podlegają ocenianiu zgodnie z system punktowo-procentowym, zależnie od specyfiki danej formy wypowiedzi.
- W ocenianiu wypracowań bierze się pod uwagę m.in. długość wypowiedzi. W przypadku napisania pracy za krótkiej uczeń traci całość lub część punktów m.in. za poprawność językową pracy.
- Uczeń ma możliwość poprawiania ocen za wypracowania w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

3. Kartkówki

- Kartkówki mogą dotyczyć maksymalnie trzech do pięciu tematów. Trwają od 10 do 20 minut.
- Kartkówki mogą zawierać następujące typy zadań: zamknięte i otwarte krótkie.
- Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania kartkówek.
- Uczeń, który zgłosił nieprzygotowanie, nie pisze kartkówek.

4. Dyktanda

- Dyktanda mogą polegać na napisaniu dyktowanych przez nauczyciela wyrazów i/lub uzupełnieniu brakujących liter w wyrazach i/lub wyjaśnieniu pisowni wyrazów poprzez podanie zasad ortograficznych.
- Dyktanda mogą dotyczyć jednego zagadnienia lub całości zagadnień ortografii.
- Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania dyktand, chyba że dotyczą one zagadnień omówionych wcześniej niż na trzech ostatnich lekcjach.

5. Inne wypowiedzi pisemne (odpowiedzi na pytania, wykonywanie ćwiczeń, praca z tekstem redagowanie tekstów użytkowych, redagowanie dłuższych form wypowiedzi zgodnych z podstawą programową)

- Obejmują materiał z 5 ostatnich tematów.
- Oceniane są: samodzielność odpowiedzi, wyczerpanie tematu, stosowanie odpowiednich form stylistyczno-gramatycznych, poprawność zapisu.

Formy ustne

1. Odpowiedzi ustne

- Odpowiedzi ustne mogą dotyczyć trzech do pięciu tematów omówionych na ostatnich lekcjach. Uwaga! Jeden temat może być omówiony na więcej niż jednej lekcji.
- Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do odpowiedzi/ lekcji dwa razy w semestrze. Nieprzygotowanie zgłasza się na początku zajęć.
- Nauczyciel ocenia odpowiedzi ustne, biorąc pod uwagę poprawność merytoryczną odpowiedzi, umiejętność przekazania wiadomości, sprawność wypowiadania się i poprawność językowo-stylistyczną.

2. Czytanie tekstu. Oceniane są:

- poprawna wymowa,
- tempo czytania,
- intonacja.

3. Recytacja. Oceniane są:

- opanowanie pamięciowe tekstu,
- sposób interpretacji utworu.

Zadanie domowe – rozumiane jako wszystkie formy pisemne, ustne lub inne, zadane przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu

- Uczeń ma obowiązek wykonywać zadania domowe systematycznie. W przypadku dłuższych form pisemnych zadania domowego (np. wypracowanie) uczeń ma obowiązek oddać pracę w wyznaczonym terminie.
- W ciągu semestru uczeń ma prawo do jedнокrotnego zgłoszenia braku pracy domowej. Fakt ten odnotowywany jest w dzienniku za pomocą symbolu BZ. Po zgłoszeniu kolejnego, tj. trzeciego i więcej braku zadania uczeń może być poproszony przez nauczyciela o wykonanie zadania w formie pracy na lekcji podlegającej ocenie.
- Zgłoszenie braku pracy domowej powinno nastąpić na początku lekcji.
- Każdy brak zadania domowego uczeń ma obowiązek uzupełnić i na polecenie nauczyciela okazać do wglądu.
- Nauczyciel w ocenie zadania domowego kieruje się kryteriami dostosowanymi do formy zadania domowego, biorąc pod uwagę samodzielność i poziom rozwiązalności zadania.
- Zadania należy wykonywać samodzielnie, w przypadku plagiatu całości lub części uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.

Praca na lekcji – rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu, zadań itp. podczas zajęć, udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji. Oceniana jest:

- za pomocą znaków + i –,
- pięć uzyskanych plusów skutkuje oceną bardzo dobrą,
- pięć minusów skutkuje oceną niedostateczną.

Zeszyt i zeszyt ćwiczeń – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji, wykonują ćwiczenia i odrabiają prace domowe.

- Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnienia ww. zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.

- Nauczyciel ma prawo zażądać od ucznia zeszytu i zeszytu ćwiczeń do sprawdzenia w każdym terminie.
- W zeszytach ćwiczeń oceniane są samodzielnie wykonane zadania.
- Przy ocenie uwzględnia się estetykę i poprawność wykonanych zadań (ćwiczeń).

Praca w grupie. Oceniane są:

- zaangażowanie, udział w dyskusji, wkład pracy własnej,
- prezentowanie wyników pracy zespołu,
- umiejętność współpracy.

Wykorzystanie informacji z różnych źródeł. Ocenia się:

- sposoby poszukiwania, porządkowania i wybór istotnych źródeł informacji,
- analizę, porównywanie, uogólnianie, ocenę zgromadzonego materiału,
- umiejętność oceny przydatności zgromadzonych materiałów.

Analiza przekazów medialnych. Ocenia się:

- określenie tematyki dzieła (elementów konwencji gatunkowej),
- umiejętność odczytania problemów stawianych przez utwór, jego intencji,
- dostrzeganie związków między kategoriami estetycznymi istniejącymi w utworze (piękno, brzydota, patos, liryzm, ironia ...) a oddziaływaniem na odbiorcę,
- wyjaśnienie (na przykładach) sposobu konstruowania obrazu (filmowego, literackiego, graficznego) i warstwy informacyjnej, symbolicznej, estetycznej, perswazyjnej,
- uzasadnienie zastosowania określonych technik.

Prace dodatkowe (nie są obowiązkowe)

- Ocenie podlegają efektywne udziały w konkursach, za które uczeń otrzymuje celującą ocenę bieżącą.

Praca niesamodzielną podczas sprawdzianów, testów, zadań klasowych, kartkówek itp., odpowiedzi ustnych może być automatycznie oceniona na ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.

Uczeń ma obowiązek nadrobienia wszystkich zaległości wynikających z nieobecności na lekcji (braki w wiadomościach, zapisach lekcyjnych, pracach domowych lub wypracowaniach) we własnym zakresie. W razie trudności może zwrócić się do nauczyciela z prośbą o pomoc w zorganizowaniu materiałów np. zeszytów od kolegów. W przypadku krótkiej, 1-3-dniowej nieobecności w szkole uczeń ma jeden dzień na uzupełnienie braków; w przypadku dłuższej nieobecności – termin nadrobienia zaległości uczeń ustala z nauczycielem.

III. Kategorie i skala ocen:

Obowiązują następujące kategorie ocen:

- bieżące, czyli częstkowe wystawiane w trakcie roku szkolnego za pojedyncze działania uczniów,
- śródroczne – wystawiane przy klasyfikacji śródrocznej,
- roczne - wystawiane przy klasyfikacji śródrocznej, z uwzględnieniem ocen śródrocznych.

Punktowo - procentowa skala ocen:

ocena	Sprawdziany	Kartkówki, inne krótkie formy
celujący	100%	
bardzo dobry	99%-91%	100%-91%
dobry	90%- 75%	90% - 75%
dostateczny	74%- 50%	74%-55%

dopuszczający	49%-30%	54%-35%
niedostateczny	29%- 0%	34%-0%

W przypadku innych form sprawdzania osiągnięć uczniów dopuszczalne są inne wielkości, w zależności specyfiki, stopnia trudności pracy i innych czynników. W takim przypadku nauczyciel każdorazowo informuje uczniów o sposobie oceniania i kryteriach ocen.

IV. Sposoby gromadzenia i udostępniania informacji:

- Oceny bieżące-częstkowe wpisywane są na bieżąco do dziennika lekcyjnego.
- Sprawdziany są przechowywane w szkole. Prace są udostępniane uczniom na zajęciach edukacyjnych, natomiast rodzicom w szkole w ustalonym z nauczycielem terminie.
- Nauczyciel przechowuje poprawione prace pisemne (sprawdziany) ucznia przez 1 rok.

V. Ustalanie ocen:

- Ustalając ocenę śródroczną (roczną) w pierwszej kolejności brane są pod uwagę wyniki prac pisemnych, oceny z wypowiedzi ustnych, praca na lekcjach oraz praca w zespole.
- Ocenę śródroczną/roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego półrocza/roku, przy czym nie jest to średnia arytmetyczna ocen uzyskanych przez ucznia.
- Przy ustalaniu oceny rocznej uwzględniana jest ocena z pierwszego półrocza.
- Nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych, w terminie i formie określonych w statucie szkoły.
- Uczeń ma prawo do podwyższenia przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych i zachowania, zgodnie z warunkami i trybem określonymi w statucie szkoły

WYMAGANIA EDUKACYJNE:

Stopień celujący (6)

Uczeń:

- opanował w pełni umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów, wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi,
- rozszerza czytelnictwo o lektury nadobowiązkowe,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- cechuje go krytycyzm, samodzielność myślenia świadcząca o dużej sprawności intelektualnej.

Stopień bardzo dobry (5)

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i korzysta z różnych źródeł informacji,

- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Stopień dobry (4)

Uczeń:

- w większości opanował treści i umiejętności zapisanych w podstawie programowej przedmiotu,
- poprawnie stosuje wiadomości w sytuacjach typowych,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Stopień dostateczny (3)

Uczeń:

- opanował najważniejsze treści przedmiotowe zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje zadania o średnim stopniu trudności; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne, jego wypowiedzi cechuje nieurozmaicone słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Stopień dopuszczający (2)

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu wiadomości i umiejętności konieczne do dalszej edukacji zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby jej wykonania.

Uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Szczegółowe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 4

Umiejętności podlegające ocenie	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
I Kształcenie literackie i kulturowe	<ul style="list-style-type: none"> - skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób - reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą) - rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów - rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny - wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej - rozumie ogólny sens słuchanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> - słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada - wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi - powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszonej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszonej historii - rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów 	<ul style="list-style-type: none"> - koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów - odróżnia informacje ważne od mniej ważnych - na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: rysuje plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania - właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu - odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich 	<ul style="list-style-type: none"> - przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi - odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich - wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu - nazywa intencje nadawcy komunikatu 	<ul style="list-style-type: none"> - odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich
	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji - rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny - wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich akapitach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost - rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi - rozumie ogólny sens czytanych 	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi - określa temat i główną myśl tekstu - oddziela informacje ważne od drugorzędnych - wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu - wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi - rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu - wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio - rozumie funkcję akapitu - oddziela informacje ważne od drugorzędnych - wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu - wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi - wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w 	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistość - oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych - odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce - wskazuje i odczytuje przenośne znaczenie wyrazów w 	<ul style="list-style-type: none"> - czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur - wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi - odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje

	<p>utworów</p> <ul style="list-style-type: none"> - stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym 	<p>posługuje się akapitami</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów 	<p>zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie - głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji 	<p>wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach - ma świadomość konstrukcji wypowiedzi i rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie - głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu 	
<p>Docieranie do informacji – samokształcenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> - wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami 	<ul style="list-style-type: none"> - wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym
<p>Analizowanie i interpretowanie tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mówi o swoich reakcjach czytelniczych - dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce, z pomocą nauczyciela wskazuje epitet, porównanie, przenośnię, rymy - wie, co tworzy rytm - wskazuje wers, strofę, refren - odróżnia fikcję od rzeczywistości - odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych - określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia - rozumie rolę osoby mówiącej w 	<ul style="list-style-type: none"> - nazywa swoje reakcje czytelnicze - nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich (epitet, porównanie, przenośnia, rym), rozumie funkcję obrazowania poetyckiego w liryce - dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe - odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze - określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia - wskazuje cechy baśni i legendy w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia swoje reakcje czytelnicze - analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia - identyfikuje baśń i legendę - rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu - rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście - objaśnia znaczenia porównań i przenośni w tekście - wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia film animowany i aktorski - charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy 	<ul style="list-style-type: none"> - konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami - objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim - wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu do interpretacji utworu - objaśnia funkcję epitetów, porównań i przenośni w tekście - wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy - charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich - wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury - dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam - odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

	<p>tekście (narrator)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna cechy baśni i legendy - wyodrębnia komiks, film i spektakl spośród innych przekazów i tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotka, rym, refren - zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, próba - przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość - odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym) - odczytuje morał baśni 	<p>odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</p> <ul style="list-style-type: none"> - odczytuje przesłanie utworu 	<p>przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami</p>	
<p>II Tworzenie wypowiedzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nawiązuję i podtrzymuję kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem - formułuję pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym - wypowiada komunikaty zawierające proste informacje - wyraża wprost swoje intencje - odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, - stosuje zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem - mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu - za pomocą kilku zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę - za pomocą kilku prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat - stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym - wygłasza tekst utworu z 	<ul style="list-style-type: none"> - świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej - dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące - formułuje pytania otwarte - udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych - wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą - stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem - wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym - składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry - wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia własne zdanie w rozmowie - świadomie dobiera intonację zdaniową - udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi - uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami - łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu - wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń - stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika - gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw - wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych - rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego - udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym - w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką - poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym - w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła - interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania - zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania - podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur - interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

	<p>pamięci</p>	<p>zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni - dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne - recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens - stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych - posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) 	<ul style="list-style-type: none"> - w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć - objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów - odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu - stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzeń 	<p>tempo recytacji do treści utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi - dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka 	
	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu - zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó – u, rz – ż, ch – h, , pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy - dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu - uzupełnia prosty schemat, tabelę - zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, dialogu, ramowego planu wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układa plan ramowy wypowiedzi, - zapisuje kilkudzaniowe opowiadanie odtwórcze - za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia - za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h, , pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy i interpunkcji - odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą - dzieli wyrazy na głoski i litery, rozróżnia funkcję zmiękczejącą i sylabotwórczą <i>i</i> - w typowych przykładach - konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym - używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych - w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące - zapisuje pytania otwarte - udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych - samodzielnie zapisuje dialog - dzieli wypowiedzi na części 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h, , pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów) - w kilkudzaniowych wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji - w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika - w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne - w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw - układa życzenia, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> - komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów - uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury - udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym - w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką - komponuje i przekształca plan 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych - wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, - fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi

	<p>- stara się o estetykę zapisu wypowiedzi</p>	<p>kompozycyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy ramowy plan wypowiedzi - układa opowiadanie odtwórcze - redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu - zapisuje prostą instrukcję, np. przepis kulinarny, zasady gry - tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia, obrazu, - ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni - w liście prywatnym, dialogu, zaproszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi - pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń - zapisuje dialog w opowiadaniu - w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć - dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia 	<p>wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń - w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła <p>dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu</p>	
<p>III Kształcenie językowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Stosuje wiedzę językową w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> -słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne oraz wyrazy pokrewne w rodzinę wyrazów) - składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze, złożone i równoważnik zdania, wskazuje orzeczenie w zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające) - fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby) - fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy, odróżnia części mowy odmienne 	<ul style="list-style-type: none"> - Stosuje wiedzę językową w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonej tekście, tworzy rodzinę wyrazów) - składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych) - fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linii) - stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu - fleksji (określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników; łączy wypowiedzenia składowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi) - składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone oraz równoważniki; celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji) - fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie) - fleksji (używa odmiennych 	<ul style="list-style-type: none"> - Sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej) - składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych) - fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów) - fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach 	<ul style="list-style-type: none"> - Świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

	od nieodmiennych	za pomocą spójnika w wypowiedzenie złożone; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym)	części mowy w poprawnych formach)	odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym)	
--	------------------	--	-----------------------------------	---	--

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.